

Budapest, 2013. január 7.

Dr. Fazekas Sándor
vidékfejlesztési miniszter
Vidékfejlesztési Minisztérium
Budapest

Tárgy: 2013 a Levegő Éve Európában
Témafelelősünk: dr. Szabó Zoltán
(zoltan.szabo @ levego.hu)

Tisztelt Miniszter Úr!

Tiszta levegőben gazdag, boldog új évet kívánunk Önnek!

Lehet, hogy Magyarország településein már nem kell sokáig az egészségre káros szálló porral (PM10) és korommal szennyezett levegőt belélegeznünk, ezzel az egészségünket, életünket veszélyeztetni, és esetleg már munkaképes éveink derekán kórházi ellátásra szorulnunk?

Lehet, hogy eljön az idő, amikor Magyarország településein a légszennyezettség már nem lépi túl az egészségügyi határértéket, mert megválasztott képviselőink figyelnek ránk, képviselik jogunkat az egészséges életre?

Bizakodással tölt el minket a hír, hogy 2013-at az Európai Bizottság a Levegő Événé nyilvánította!

A helyzet korántsem rózsás, van min változtatni. A gépekből és a korszerűtlen fűtésből kiszálló apró, 10 mikrométernél kisebb átmérőjű részecskéket belélegezzük, a tüdőnkbe jutnak, lerakódnak a szervezetünkben. Ennek tudható be Európában évente több mint 350 ezer, Magyarországon 16 ezer ember idő előtti halála. A részecskék egy része tiszta szén, korom, ami eljut az Északi-sarkvidékre, és ott – lerakódva a hó- és jégtakaróra – gyorsítja annak olvadását, és ezáltal az éghajlatváltozást. Elsősorban a robbanómotoros járművek és munkagépek, köztük főleg a dízelüzeműek veszélyeztetik koromkibocsátásukkal egész évben egészségünket. Aggasztó jelenség, különösen a válság óta, hogy télen az elavult kályhák, kazánok és az elégetett silány tüzelőanyagok, hulladékok füstje teszi sokszor elviselhetlenné a települések levegőjét.

Nagy lehetőség a Levegő Éve mindenkinek, aki felelős a tiszta levegőért, tehát nekünk és Önnek, a környezetvédelemért felelős miniszternek, valamint munkatársainak is arra, hogy tudatosítsuk honfitársainkban: a magyar települések levegője tisztábbá tehető!

A Levegő Munkacsoport annak idején örömmel és egyetértéssel fogadta a kormány PM10-csökkentési intézkedési programját¹ (a továbbiakban: a Program). Ugyanakkor aggodalommal látjuk, hogy a Program végrehajtása vontatottan halad. Meggyőződésünk, hogy lehetséges a Programban előirányzott összes feladat végrehajtásának felgyorsítása és az ehhez szükséges források előteremtése. Különösen sürgetőnek tartjuk az alábbiak megvalósítását.

¹ 1330/2011. (X. 12.) Korm. határozat a kisméretű szálló por (PM₁₀) csökkentés ágazatközi intézkedési programjáról

1. Szükségesnek tartjuk egy kormánybiztos kijelölését a Programmal kapcsolatos teendők összefogására, koordinálására. (Úgy látjuk, a végrehajtás komoly akadályát képezi, hogy nincs a témának olyan személyi felelőse, akinek csak ez a feladata.)
2. Mielőbb el kell készíteni a PM10 honlapot, „mely teret és nyilvánosságot ad majd a programmal kapcsolatos információknak, az elkészült kézikönyveknek és PR anyagoknak, elvezet a témával kapcsolatos legfontosabb oldalakhoz és ismeretekhez”². (Sajnálatos, hogy ezt a kis költséggel, egyszerűen elkészíthető, de rendkívül fontos tájékoztatási forrást az eltelt több mint egy év alatt nem tudták megvalósítani.)
3. El kell érni, hogy a tehergépkocsik kilométer-arányos útdíját az ország minden útján vessék ki és szedjék be. (A csak az autópályákon és néhány főúton kivetett díj hátrányai: 1. A tehergépkocsik egy része leterelődik az alacsonyabb rendű utakra, fokozva a településeken belüli környezetszennyezést és balesetveszélyt. 2. A tehergépkocsik az alacsonyabb rendű utakon is jelentős szennyezést, károkat okoznak, így igazságtalan, hogy ezt nem fizettetik meg az üzemeltetőikkel. 3. Jelentős bevételtől esik el az államháztartás.)
4. Jelentősen szigorítani kell a személygépkocsik vásárlásával és használatával kapcsolatos elszámolási lehetőségeket. (Jelenleg az e téren elkövetett adócsalás és adóelkerülés meghaladja az évi 1000 milliárd forintot.³)
5. Elő kell írni, hogy állami és önkormányzati intézmények, vállalatok kizárólag EURO VI-os normának megfelelő vagy nulla emissziós buszokat szerezhessenek be. (A nulla emissziós buszok megvásárlását az EU 85 százalékos támogatással segíti.)
6. A regisztrációs adó és a gépjárműadó megfelelő módosításával – költségvetéssemleges módon – ösztönözni kell, hogy az újonnan forgalomba állított járművek a lehető legkevesebb PM10-et bocsássák ki, a meglévő dízel járműveket pedig lehetőség szerint lássák el részecskeszűrővel. (A jelenlegi adók nem eléggé differenciáltak ahhoz, hogy érdemben ösztönözzék a PM10-kibocsátásuk csökkentését.)
7. Honlapot kell létrehozni, amely részletes tájékoztatást ad az áruszállítás által okozott környezeti károk csökkentési lehetőségeiről a fuvaroztatók és fuvarozók számára. (Ilyen honlap számos országban működik már.⁴)
8. Mielőbb módosítani kell a gépjárművek környezetvédelmi besorolási rendszerét. (Ez elengedhetetlenül szükséges az alacsony kibocsátási övezetek értelmes megvalósításához.)
9. Országos ellenőrzési kampányt kell indítani a gépjárműállomány környezetvédelmi megfelelőségének szűrőpróbaszerű vizsgálatára a közutakon. (Értesüléseink szerint jelenleg a járművek jelentős hányada nem felel meg azoknak a környezetvédelmi követelményeknek sem, amelyeket megfelelő szervizeléssel el lehetne érni.)
10. Haladéktalanul át kell alakítani a gépjárművek környezetvédelmi felülvizsgálatának rendszerét. (A 2010. január 1-jétől működő rendszer óriási visszalépést jelentett, a környezetvédelmi felülvizsgálat szinte már csak elméletben létezik.⁵)
11. Mielőbbi intézkedési tervet kell kidolgozni és végrehajtani a szilárd tüzelőanyagok égetése által okozott szennyezés csökkentésére és különösen a hulladékok illegális

² Idézet a „2012. évi beszámoló jelentés az 1330/2011. (X.12.) Korm. határozattal elfogadott Kisméretű Szálló Por (PM10) Csökkentés Ágazatközi Intézkedési Programjáról az Országgyűlés Fenntartható Fejlődés Bizottsága számára” című anyagból

³ A Levegő Munkacsoport részletes javaslatokat dolgozott ki az ilyen jellegű adócsalások, adóelkerülések visszaszorítására: http://www.levego.hu/sites/default/files/kiadvanyok/kornyezetbarat-kozlekedes_2010.pdf

⁴ Ld. például: <http://www.freightbestpractice.org.uk/>

⁵ Ld. <http://www.zoldkartya-auto.hu/>

égetésének felszámolására. (A Levegő Munkacsoport erre vonatkozóan részletes javaslatokat⁶ dolgozott ki, amit már egyeztetett a VM illetékeseivel.)

12. A 2014-2020-as fejlesztési időszakban kiemelten kell támogatni a közintézmények korszerű, energia- és költségtakarékos épületüzemeltetési feltételeinek megteremtését, és ennek előkészületeit haladéktalanul meg kell kezdeni.

Köszönjük Miniszter Úrnak a lehetőséget, hogy e hónapban 21-én személyesen egyeztethetünk a Programban előirányzott feladatok mielőbbi megvalósításának lehetőségeiről.

Üdvözlettel:

Lukács András
elnök

⁶ http://levego.hu/sites/default/files/egetes_eredetu_legszennyezés_program_v_1.3.pdf

